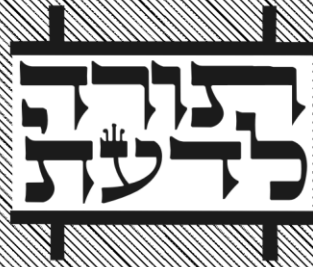

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 7:41
סוף זמני ק"ש - 8:43
9:19 -
סוף זמן תפלה - 10:30
דף היומי לשבת: חולין ט'

בס"ד, עש"ק פ' בהרבהקותי - שנת תשפ"א לפ"ק
שבת היא ל"ז בעומר - פרק ה'

פרשיות בהרבהקותי

האבות, וזה כי מפני שהארץ שייכת לאבות וכו'. וכאשר ישראל הם דומים ומתדמים אל האבות שלהם נתנה הארץ ואליהם שייך הארץ אז יש להם הארץ, וכאשר הם יוצאים ממדת האבות עד שאינם דומים להם, אז אין לישראל הארץ וגולים ממנה וכו', ועל ידי אלו ג' עבירות הם יוצאים לגמרי ממדת אבותיהם, כי זהירות מן גילוי עריות תמצא באברהם שהי' נבדל בתכלית הקדושה שלא הי' כמוהו, וכמו שאמרו במס' ב"ק (טז) עפרא בפומי' דאיוב - באחריני לא מסתכל, בדידי' מסתכל. ואילו אברהם, אף בדידי' לא מסתכל, שנאמר: "הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את" - שעד עתה לא הכיר ביפי, וע"י מעשה הכיר בה עתה כמו שפירש"י ז"ל. ולפיכך כאשר ישראל אין נזהרין בגילוי עריות הם יוצאים ממדת אברהם, והפך הם לאברהם שאליו נתן הארץ, ואם ח"ו הם עובדים עבודה זרה אין ראוי שיהיו נחשבים בני יצחק שאליו שייך הארץ דווקא, שהרי יצחק הקריב גופו לגמרי לשמים וכו' וזה מקריב לאל אחר וכו'. וכן ע"י שפיכות דמים הם הפך ליעקב, כי לא מצינו מי שהי' הפך שפיכות דמים כמו יעקב.

וזה ענין נפלא, דאמרינן במס' נדה (יג.) [שמי שאינו זהיר בשמירת הברית הרי הוא כאילו שופך דמים] ומפני כי יעקב הי' רחוק מן שפיכות דמים לא ראה יעקב קרי [אשר שייך ליצירה] מימיו וכו', וכל זה ידוע לנבונים כי יעקב ועשו הם הפכים - עשו נקרא אדמוני והוא איש דמים, ויעקב, אתו החיים, ולכך גם כן יעקב לא מת וכו'. ואם ישראל מתדמים לאבותם אשר להם שייך הארץ, ראוי להם הארץ כמו שהיתה ראוי לאבות, ואם לאו - גולים הימנה, והרביעית, מצד שאינם שומרים מה שראוי אל הארץ מצד עצמה, היא השמיטה, כי אין ספק כי השמיטה היא לארץ, כדכתיב בקרא: "ושבתה הארץ שבת לה". הרי לך ג' דברים שהם ע"ז גילוי עריות שפיכות דמים שאם ח"ו חוטאים בהם, כאילו לא היו בני אברהם יצחק ויעקב אשר להם ניתנה הארץ. וחטא הרביעי, שחוטא בארץ עצמה - היא השמיטה שהיא לארץ, ובעוון זה גולים הימנה, וכדכתיב: "וזכרתי את בריתי יעקב [וגו'] והארץ אזכור".

"אם בחקותי תלכו" (נו:ג). ופירש"י (ע"פ תורת כהנים): יכול זה קיום המצוות? כשהוא אומר "ואת מצותי תשמרו וגו'" הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים "אם בחקותי תלכו"? שתהיו עמלים בתורה.

בס' כמוצא שלל רב איתא: אמר הג"ר יחיאל מיכל עפשטיין, אב"ד נובהרדוק ובעל ערוה"ש: לא בכדי דרשו חז"ל את "אם בחקותי" דוקא על לימוד התורה.

הדיוק הוא מהמילה "תלכו". בכל התורה לא מצינו לשון הליכה בחוקים, אלא לשון שמירה, כמו "את חקותי תשמורו", והטעם פשוט: קיומן של כל המצוות הוא קבוע ועומד תמיד במקום אחד. השופר שבו אנו תוקעים - הוא בדיוק אותו השופר שבו תקע גם משה

"ובשנה השביעית שבת שבתון יהי לארץ שבת לה וגו'" (כה:ד).
בפרקי אבות (פ"ה מ"א) איתא: גלות באה לעולם על עובדי עבודה זרה, ועל גילוי עריות, ועל שפיכות דמים, ועל השמטת הארץ [פ"ה הרע"ב: שחורשים וזורעים בשביעית].

ובדרך חיים על מסכת אבות כותב המהר"ל מפראג: מה מאוד יש לתמוה מה שהגלות בא בשביל ארבעה דברים, כי מה ענין אלו ד' דברים אל גלות הארץ, עכ"ל.

ובפשטות יש לומר, ששבע האומות שהיו דרים בארץ ישראל היו עובדי עבודה זרה, ונצטוו בני ישראל בכואם לארץ: "אבד תאבדון את כל המקומות אשר אבדו שם הגויים אשר אתם יורשים אותם את אלוהיהם, על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן" (דברים יב:ב). ואחז"ל (ע"ז מה:): לא בא הכתוב להודיעך אלא דכל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה נשאה ועץ רענן, בידוע שיש שם עבודת כוכבים. ואם אינם מאבדים את גילולי הגויים, ואדרבה, עובדים עבודה זרה, שוב אינם ראויים להישאר בארץ.

ועיין בתוס' יו"ט על המשנה הנ"ל שכותב: ובעבודה זרה כתיב: "ונתתי את פגריכם על פגרי גילוליתכם" (ויקרא כו:ל). וכתיב: "והשימותי את מקדשיכם [וגו'] ואתכם אזרה בגויים" (שם:לב:ג).

ובגילוי עריות כתוב: אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם. ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה ותקיא הארץ את יושביה" (ויקרא יח:כד-כה). "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם" (שם:כח).

ובשפיכות דמים כתוב: "ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה, כי הדם הוא יחניף את הארץ ולארץ לא יכופר בדם אשר שופך בה כי אם בדם שופכו" (במדבר לה:ג).

ובשמיטה כתוב: "ואתכם אזרה בגויים והריקותי אחריכם חרב והיתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה. אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם, אז תשבת הארץ והרצת את שבתותיה" (ויקרא כו:לג-לד), ופירש"י: שבעים שנה של גלות בכל הן היו כנגד שבעים שנות השמיטה ויובל שהיו בשנים שהכעיסו ישראל בארצם לפני המקום וכו'.

ובס' דרך חיים (שם) כותב המהר"ל: תדע, כי השי"ת נתן הארץ לישראל בזכות ג' אבות, שהרי לאברהם הבטיח שיתן לבניו את הארץ, וכן הבטיח ליצחק וכן ליעקב. ואם לא הי' שבועת האבות לא הי' הארץ לישראל. והארץ בפרט שייכת אל האבות וכו' וכן מוכח הכתוב שאמר: "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור" (ויקרא כו:מב). אמר, כי יזכור הארץ בשביל

רבינו, כך גם בסוכה, בתפילין, בלולב ובכל מצוה אחרת, ומשום כך שייך רק לצוות לשמור את החוקים, אבל לא "ללכת בהם", שהרי לשון הליכה מורה על התחדשות, שאינה קיימת במצוות.

רק בעסק התורה אפשר לצוות על התחדשות, שכן בכל יום ויום מוצאים בה ענינים ודברים חדשים. ולכן, מכיון שאמר הפסוק "אם בחקותי תלכו", בהכרח הכוונה לעסק התורה.

"אם בחקותי תלכו" (כו:ג). ופירש"י: שתהיו עמלים בתורה. בס' טללי אורות איתא: כתב הט"ז (או"ח סי' מ"ז סק"א): שהתורה אינה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה (ברכות סג:), דהיינו שעוסק בפלפול ומשא ומתן של תורה, כמו"ש על "בחקותי תלכו" ע"מ שתהיו עמלים בתורה. משא"כ באותם שלומדים דברי תורה מתוך עונג ואינם יגיעים בה, אין התורה מתקיימת אצלם וכו' וזהו "שלא ברכו בתורה תחילה" (נדרים פא.) כי הברכה היא "לעסוק בדברי תורה" - דרך טורח דוקא.

בהקדמה לספרא דצניעותא כתב רבינו הגר"ח מוואלאזין על רבינו הגר"א: פעמים רבות באו אליו מגידים מן השמים אשר רצו למסור לו סודות התורה בלא עמל, אך הוא דחה אותם ולא הטוה אזנו אליהם. וכאשר הפציר בו אחד מן המגידים, ענהו שאין רצונו כי אם בתורה של עמל, ולכן אין לו שום חפץ בהשגות המלאכים אשר לא יגע ולא עמל בהם.

"ונתתי גשמיכם בעתם" (כו:ד). ופירש"י: בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון בלילי שבתות.

לכאורה כיצד הקב"ה מוריד הגשם בשבת, הרי נאמר "וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו"?

בס' משלחן גבוה כתוב: בשם הגאון בעל מעלות התורה הובא לתרץ, הלכה היא כי פוסקים מים לגינה מערב שבת, ומתמלאת והולכת בשבת. אף הקב"ה כך נוהג. כידוע אין כל חדש תחת השמש, וכל דבר בראו הקב"ה מתחילה באופן שיוכל לעשות אח"כ מעצמו, כמו שאמר הכתוב "כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות" (בראשית ב:ג), ופירושו שמעתה יעשו הן בעצמם כפי שהוכנו לכך מששת ימי בראשית. נמצא שירידת הגשם נעשית כעת ממילא, כתוצאה מאותה הכנה שבזמן הבריאה.

בענין "יעמוד מי שירצה" לקריאת התוכחה

בספר חסידים (סי' תשס"ו) איתא: אחד הי' רגיל לעמוד בתוכחה בספר תורה. פעם אחת כעס שליח צבור ואמר, לכבודך (אני) מתכוון [ר"ל שהשליח ציבור חשדו שמה שהי' רגיל לקרות בתוכחה הי' עושה לכבוד, שבמקומו הי' מנהג לקרוא להחכם בתוכחה]. אמר אותו האיש, מאחר שאתה סבור לכבדני בתוכחה, אל תקראני בה. קרא אחר ואחר כך נתפייסו, וקראו בתוכחה, ובאותה שבת היתה בת אותו האיש [שמנע לקבל עליית התוכחה] חולה, ומתה במוצאי שבת שקרא התוכחה בה. אע"פ שנתכוון לטובה [שהראה להשליח צבור שלא מחמת כבוד הי' עושה, אע"פ כן ענשו שהי' לו לקבל בשתו משליח צבור שחשדו שלכבודו נתכוון, ושלא לעזוב המצוה ולומר שיקרא אחר].

ומסיים הספר חסידים: אע"פ כן הראשונים היו קוראים עם הארץ לתוכחה כדי שלא יהא אדם חשוב קורא ויתקיימו דבריו, והוא אמר "ומקללך אאור". אע"פ כן לא יתכן לכל מי שיקרא שליח צבור שימנע מלעמוד, שנאמר: "ואל תקוץ בתוכחתו" (משלי ג:יא). עכ"ל. ועיין בכף החיים (סי' תכ"ח ס"ק ל"ד) שהזכיר הספר חסידים.

[אמנם עיין בכנסת הגדולה (סי' תכ"ח) בהגהות ב"י שכתב שהקורא בתורה בתוכחות וקללות, כיון שאין כוונתו לקלל, אין כאן שום חשש].

בספר מהרי"ל (הל' קריה"ת אות ו') איתא: בתוכחות דבסדר בחוקותי קרא ש"ץ "יעמוד מי שירצה", וגער בו מהר"י סג"ל (המהרי"ל) לקרוא אחד מיוחד [בשמו, כמו שרגילין] ככל שאר הפרשיות, דדוקא לתוכחות דבמשנה תורה קורין "מי שירצה" משום דאינהו נאמרו בלשון יחיד.

שוב איתא בספר הנ"ל: וראיתי פעם אחת דעלה עני ואביון אחד לקרוא באותן תוכחות דבמשנה תורה, ואמר לי' מהר"י סג"ל, מה לך ולצערך; הלא כבר בעו"ה (בעוונותינו הרבים) נגעו בך התוכחות וכעס עליו שעלה. והי' מנהג במגנצא שהיו מתנים עם שמש ביה"כ"נ כששוכרים אותו שאם לא ימצא שום עומד לקרוא את התוכחות, שאז הוא יקרא בהן, דמאחר שהוא מושכר לך, אין להקפיד כל כך.

בספר החיים (חלק ספר זכיות, סוף פ"ז) כתב אחי המהרי"ל: ונוהגין העולם למנוע לעלות לפני ס"ת בפרשת התוכחה, כי יראים פן תדבק עליו הרעה אשר החזן קורא לפניו מעל ס"ת הזה, שאם לא זכה נעשה לו לסם המות ח"ו. ואומרים שאם החזן הוא ת"ח ואדם חשוב, אז יותר סכנה, כי קללת ת"ח אפי' על תנאי היא באה (מכות יא.). ותוכחת משנה תורה יש יותר למנוע, לפי שנאמרה בלשון יחיד ובלשון נוכח, כאילו הדברים מגיעים ח"ו כלפי היחיד שעלה לתורה.

וכבר כתבתי דחלילה תהא תורת חיים - סם המות, ומן הטוב לא יצא דבר רע. א"כ התורה שהיא חיינו ואורך ימינו, איך תהי' הקללה אל העולם והמברך עליה. אלא שיש כאן קצת נדנוד חשש פן יהא פנקס של זה העולה נבדקת אם קיים את כל דברי התורה אם לאו, עכ"ל. [כלומר, אין כאן קללת הקורא, אלא חשש שמא יעבור זה העולה בדיקה מדוקדקת על מצבו. וכשם שאסור לעבור על גשר רעוע, ותחת כותל נטוי, מחשש סכנה - כך יש נדנוד חשש בעליה זז].

עיי"ש שהעיד על רבו המהרש"ל שהי' עולה לתוכחה כדי שלא להניח ס"ת בבזיון, ועל עיר שלימה שנחרבה בגלל שהניחו ס"ת כמה שעות בלי עולה.

בספר לקט יושר (עמ' 55) מתלמיד בעל תרוה"ד איתא: ואחד מן הבהורים רצה לעלות לתוכחה, ולא הניחו הגאון [בעל תרוה"ד] וצוק"ל, ושלח אחר זקן אחד שהי' בביהכ"נ של הקהל וקרא אותו זקן בשם לס"ת. ואח"כ אמר לו "מי שבירך פלוני בר פלוני בעבור שקיבל עליו תוכחת התורה, בשכר זה יצילהו הקב"ה וכו'". לשנה אחרת לפ' כי תבוא קרא החזן "יעמוד מי שירצה", ואמר לי עמוד לס"ת משום דאמרין בסוף פ' בני העיר (לא:): א"ר חייא בר גמדה אמר [קרא] מוסר ה', ובסיפא דקרא אמר "ואל תקוץ בתוכחתו", וא"ל מי שבירך כדלעיל, ושמעתי הוא בעצמו עמד לתוכחה.

בהל' קריאת התורה (או"ח סי' קל"ט סק"א) כתב הדרכי משה: כתב מהרי"ל דבקריאת תוכחה של משנה תורה שנאמרה בלשון יחיד יש לחוש לקרות בהן, ולכן נוהגים לקרות בהן מי שירצה, אבל בתוכחה דאם בחוקותי אין לחוש. והמנהג לקרות ג"כ שם מי שירצה.

ובאו"ח סי' תכ"ח (סק"ד) כותב הדרכי משה: עיין לעיל סי' קל"ט שאין קורין לתוכחה שום אדם, אלא מי שירצה.

וכן איתא בהגהות לשו"ע (סי' תכ"ח סע' ו'): וכן נהגו שלא לקרות אחד בשמו לעלות, אלא קורין מי שירצה.

בהגהות החתם סופר על שו"ע מסביר "מי שירצה" על דרך: רב בדיק בספרא, ור' יוחנן בינוקא [צ"ל רב בדיק במברא, שמואל בדיק בספרא, ור' יוחנן בדיק בינוקא - פסוק לי פסוקך] (חולין צה:): דהוי כעין גורל וסימן. והכא נמי על כרחך יש לומר סימנא מילתא היא. אבל אם ברצונו תליא אין בו נחוש וסימן כמו שמלמדין כל הפוסקים בתורה ושבתג"ך כרצונו, עכ"ל.

בליקוטים שבחת"ס עה"ת (דברים עמ' קס"א) איתא: יש להסביר דהרי רב בדיק במברא, שמואל בדיק בספרא, ור' יוחנן בדיק בינוקא - פסוק לי פסוקך, וא"כ איך ילמדו אדם כמה מקראי וענייני פורעניות, אלא אם ברצונו ודרך לימודו עוסק בהם אין בכך כלום, אך אם בהזדמן ומקרה בעל כרחו מזמן אותו פסוק הוא סימן, כעין גורל, על כן אין קורין אותו בשמו, שאז על כרחו צריך לעלות, דמי שקורין אותו לקרות בספר תורה ואינו עולה מקצתין ימיו, ואם יעלה על כרחך תהי' הקריאה סימן רע. אבל "מי שירצה" והוא רוצה, אין בו סימן רע כלום וכו'.

מדברי החת"ס משמע שמה שכתב הרמ"א "אלא קורין מי שירצה" הכוונה היא שקראו אותו בלשון "יעמוד מי שירצה", וכן מוכח בלשון ספר מהרי"ל: בתוכחות דסדר בחוקותי קרא "ש"ן: "יעמוד מי שירצה". וכן מבואר במחצית השקל (סי' תכ"ח סק"ח) שכתב:

מה שכתב רמ"א: "וכן נהגו שלא לקרות אחד בשמו", כתב הלבוש הטעם, פן לא ירצה לעלות, אף שכבר שכרוהו, פן יתחרט ונמצא עובר על פסוק "מוסר ה' בני אל תמאס כו'", וגם הוא מן הדברים המקצרים ימיו של אדם כשקוראים אותו ואינו עולה.

אמנם, עיין בביאור הלכה (סי' תכ"ח סע' ו') על מ"ש הרמ"א: וכן נוהגין שלא לקרות אחד בשמו לעלות אלא קורין מי שירצה, שכותב: הנה לכאורה משמע מלשון זה שיאמר: "יעמוד מי שירצה", אבל לא נהירא לחדש ענין כזה שאין לזה טעם, וגם אין נוהגין כן, כי יותר טוב שישאלו מתחילה מי ירצה לעלות או יבטיחו ליתן דבר מה (תשלום) למי שדחיקא לי' שעתא (עני) ויקראוהו בשמו. ונראה לי דאין הכי נמי קאמר רמ"א דלא יקראו סתם לאחד בשמו שיעלה, אלא למי שידעו מתחילה שיתרצה לעלות וכמו שכתבנו. והגם דהלשון קצת דחוק, מ"מ הכוונה כמו שכתבנו. וכן משמע בדרכי משה בסימן זה, ולעיל בסימן קל"ט, עיי"ש, ומדברי המחצית השקל משמע לכאורה שמפרש כמו שכתבנו מתחילה, ולא נהירא.

בספר מנהגים דק"ק וורמיישא (תעניות בה"ב, אות צ"ז, עמ' ק"א-ק"ב) איתא: שבת בחוקותי, קורין לתוכחות "מי שירצה", והעולה ל"מי שירצה" הוא חיוב לקרותו ביום ראשון של שבועות, כדלקמן במנהג שבועות ומי שעולה ל"מי שירצה" בפרשת כי תבוא, חיוב הוא לקרותו ביום ראשון של ראש השנה וכו'. בהערות שעל ס' מנהגים דק"ק וורמיישא איתא: במקור חיים (בכרך, לבעל חות יאיר) סי' קמ"ו סע' א' כתוב: ומנהגנו ליחד אדם שעולה תמיד וכו' ומ"מ אומרים יעמוד מי שירצה, עכ"ל, וזו עדות שאמרו את המילים הללו כשקראו לעולה, דלא כהשערת המ"ב בביה"ל סי' תכ"ח.

PARSHIYOS B'HAR-BECHUKOSEI
 © COPYRIGHT 2026
 BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לז"נ אסתר בת שלמה זלמן שטרן ע"ה

רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
 צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“ושבתה הארץ שבת לה, שש שנים תזרע שדך וגו'” (כה:בג),
 “And the land shall observe a Sabbath to Hashem. Six years shall you seed your field ...”

The Meforshim note that the six years of Shemitta correspond to the six days of Creation. Just as the Torah refers to Shabbos Bereishis as *Shabbos LaHashem* so does it refer to the Shemitta.

The Meshech Chochma draws another interesting parallel between the two. Just as during the six days of Creation, on the third and sixth days it says *Tov* twice, so too, on the third and sixth years of the Shemitta, there is an obligation to give *Ma'aseir Ani* to perform a Chesed and to do good, for our fellow man.

“ואם תלכו עמי בקרי” (כו:כא)

“If you behave casually with Me ...”

The Shulchan Aruch (Orach Chaim 191:3) rules that it is forbidden to be occupied with any work while reciting *Birkas Hamazone*.

The Taz writes that the same is true concerning any Mitzva - one must focus on the Mitzva and not be involved with anything else - not even learning Torah or performing another Mitzva. One who violates this is, *Chas V'Sholom* included in the verse: “If you behave casually with Me ...”.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

The Toras Kohanim deduces from the words: “או קנה” (ד:כה) - *מִיד עִמִּיתְךָ* - that one should patronize a merchant who is a Yehudi. This Drasha is not cited by the Rambam, Tur or Shulchan Aruch. The Chikrei Leiv (Choshen Mishpat I:139) says that the reason is because the Pesikta explains that this *Drasha* is not meant as a *P'sak Halacha* but rather as an *Eitza Tova*. However, not all Poskim agree with this.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) When were *Malchuyos*, *Zichronos* and *Shofaros* recited on Yom Kippur?
- 2) If someone gave a loan for ten years does Shemitta cancel the debt?

- 3) Was it permissible to bow on the stone floor of the Beis Hamikdash, or did the prohibition of *Even Maskis* apply?
- 4) Does a *Shoteh* have an *Eirech*?
- 5) When two *Parshiyos* are read on a Shabbos, is it permissible to conclude an *Aliya* at the end of the first *Parsha*?
- 6) Who stopped fighting a war in deference to Shmitta?
- 7) Does the prohibition of “*Even Maskis*” [bowing on a stone floor] apply also to a brick floor?
- 8) Other than on the first day of Rosh Hashana, when is there a Torah obligation to hear the Shofar?
- 9) Does Yoveil cancel loans?
- 10) Does the Mitzva of freeing slaves on Yoveil apply even in *Chutz La'aretz*?
- 11) Does the Mitzva of hearing the Shofar on Yoveil apply even in *Chutz La'aretz*?
- 12) Which Bracha was established on the 16th of Iyar which fell on a Sunday?
- 13) How can a Kohein be called to the Torah for the *Tochacha* in *Bechukosai*?
- 14) Is it permissible to conclude an *Aliya* in the middle of the *Tochacha*?
- 15) According to the Torah, do the laws of *Ma'aseir Beheima* apply in our times? Do they apply in *Chutz La'aretz*?
- 16) How did Yoveil apply in *Chutz La'aretz*?
- 17) Did they blow the Shofar on Yoveil in *Chutz La'aretz*?
- 18) If one purchased a field one year before Yoveil, does it go back to the original owner during Yoveil?
- 19) If someone ate less than a *Kezayis* of bread and felt full from it, is he obligated - according to the Torah to recite *Birkas Hamazone*?
- 20) Does a *Nochri* have an *Eirach*?

ANSWERS

- 1) On Yom Kippur of *Yoveil*, the people recited *Malchuyos*, *Zichronos* and *Shofaros* in *Tefilla* (Rosh Hashana 26b; Tosafos Arachin 3b).
- 2) If someone gave a loan for ten years, the intervening *Shmitta* does not cancel the debt (Choshen Mishpat

- 67:10).
- 3) According to the Rambam (Hilchos Avoda Zoro 6:6) and Rashi, the prohibition of *Even Maskis* did not apply in the Beis Hamikdash (see Minchas Chinuch 349:3).
  - 4) A *Shoteh* has a value in regard to *Arachin* (Arachin 2a).
  - 5) When two Parshiyos are read on a Shabbos, one should begin the fourth *Aliya* in the first Parsha, and conclude it in the second Parsha (Sha'arei Efraim 7:21). Therefore, one would not conclude an *Aliya* at the end of the first Parsha.
  - 6) According to Josephus (Chapter 27), when Horkenus was waging war against Ptolemy he said that since the Shmitta year was approaching, he did not wish to spill blood during that holy year, and so he ended the war and returned to Yerushalayim (Sefer Shmittas Karka'os, p. 413).
  - 7) According to the Mogein Avrohom (131:20) it does not since the bricks are not stones.
  - 8) On Yom Kippur of Yoveil (see Minchas Chinuch 331:1).
  - 9) No (Chinuch 332).
  - 10) Yes (Kiddushin 38b).
  - 11) No (Turei Even, Rosh Hashana 9b, D'H' Hahu Bezman; Minchas Chinuch 331:3).
  - 12) According to Rashi (Shmos 16:1, Shabbos 87b), the Mon first fell on Sunday, the 16th of Iyar after Bnei Yisroel left Egypt. On that day Moshe established the first Bracha of *Birkas Hamazone* (Brachos 48b). [According to the Chasam Sofer (Tshuvos Y.D. 233) based on the Midrash, the Mon first fell on the 18th of Iyar - *Lag Baomer*].
  - 13) If a Kohein is the *Ba'al Kri'ah* it is customary that he receives the first *Aliya* and then reads until after the *Tochacha* in *Bechukosai*. He then divides the remainder of the Parsha into six Aliyos (see Mishna Berura 428:17).
  - 14) One may not end an *Aliya* in the middle of the *Tochacha* of Parshas *Bechukosai*; but he may do so in

the middle of the *Tochacha* in *Parshas Ki Sovo* (Orach Chaim 428:6).

- 15) Yes. Yes. *Chachomim* prohibited the separating of *Ma'aseir Beheima* when there is no *Beis Hamikdash* for fear that if someone will separate it and then slaughter it, he will be *Chayov Koreis* for *Shechutei Chutz* (see Rambam, Hilchos Bechoros 6:2).
- 16) The servants were set free even in *Chutz La'aretz* (Minchas Chinuch 330:2).
- 17) No (ibid. 331:3).
- 18) No - it is returned after the year after Yoveil (ibid. 339:5).
- 19) According to the Ponim Yafos (in the beginning of *Bechukosai*) and the Chasam Sofer (Teshuvos, Orach Chaim 49) - yes. However, many Acharonim (cited in *Peninim Mi'bei Midrasha*, Parshas *Bechukosai*) disagree.
- 20) There is a dispute in *Arachim* (5b). The Rambam (Hilchos *Arachim* 1:6) rules that he does, and it corresponds to that of a Yisroel of that age. The *Ra'avad* rules that he does not.

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
  - via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
  - by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
- Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*